

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАН“
виноситься в Австрії:
на цілий рік . . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на четверть року . . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границею:
на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висилкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодиноке число по 10 сотків.

Телефон Редакції ч. 1484.
Кonto почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-сусільний днівник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милості і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що днія крім
неділь і руских съят о 5 год.
по полудни. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслан“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в паса-
жі Гавсмана.

Рукописи звертається лише
попереду засторогу.

Рекламації лише неопечатані
в вільні від пристрії. — Оповістки
звичайні приймаються ся по ці
20 с. від стрічки, а в „Надії“
40 сот. Податки і правдані
донесення по 30 сот. від стрічки

Евхаристий конгрес у Відні.

З Відня одержали ми отсі додатки:

Так торжественно хвилі, як тепер, вже
давно не переживав Віден. Вже тому 240
літ, коли Папа Пій VI. навідував тодішнього
цісаря Йосифа II. Тоді цілій релігійний блеск
середновічні ви силив усі свої сили, щоб
біти показати перед вільномудством, що недаст
ся заступити ніякою поєднаністю, ні ка-
сацийними розпорядками. Віден бlestів та-
кою славою, що і сам Йосиф II. пірваний тою
струбою віддав належну честь видимій Голові
катол. Церкви.

А нині? Нині в друге прибирає ся той
сам Віден в торжественний стрій, щоби при-
ватити легата Св. Отця, що має заступити Єго
на Евхаристийнім конгресі.

І справді в Ізделегата кардинала ван Россум був триумфальний. Всякі почесті і вислови радості прибувшего
народа переходили всяку міру. Тисячі а ти-
сячі людей заляло віденський „Ring“ і го-
лос радості роздався всякими бесідами, ко-
ли двірска коляса золотом ковано звільна
везла високого достойника, що йшов з відкри-
тою головою і благословив одушевлену товщу.
Привітання і бесіди кард. Нагла, посадника
Наймаєра на Кертнер, молебен в церкві св.
Стефана — те все справді давало доказ, що
тут не „кліка клерикальна“ робить шопку, але
що почуття тривої релігійності дає вираз сер-
цям людей тих мас народу, що справді сеп-
tintum cum Ecclesia.

Вечером відбулося в театрі „an der Wien“
представлення стуки. Кальдерона „Тайна
Божої Служби“ в перерібці звісного
Р. Краліка, що цілу шгуку зробив спосібно
до вистави.

Коротка се річ, однак глибоко вражаюча
своїм переведенем. Правда і неправда дві
постаті, які все зі собою у съвіті борють ся,
виступають тут на сцену і розвивають самво-
лічно в постатях нового і старого завіта ро-
зуміння Служби Божої. Виходять Адам і жа-

луся на свій упадок — потім Мойсей, св. Іван Креститель і сам Христос, котрий Вос-
кресший дав свою кров і тіло в Найсьв. Тай-
ні Евхаристії.

При тім співі хорові і вистава з обса-
дою найкрасіших сил сильно вражала слухачів,
межі котрими видно було найвисших достой-
ників.

*

Коли інши народи під час конгресових
днів в ріжних своїх секціях розвели роботу
читанем відповідних рефератів і ухваленем ре-
волюцій, так само і у нашій рускій сек-
ції не могло, розуміється, обійти ся без того.
Тому і цікаво буде знати читачам, як і що
говорило ся і які завали революції.

Після програми, за яку кождий інтересовані
заплатив 10 с., реферати мали читати
ся в четвер о 10. год. рано. Однак наплив

людей до св. сповіді і св. Причастія був
такий великий, що Служба Божа протягнула
ся аж поза 11. годину, то і не можливо було
голодних людей неволити до слухання від-
критів. А тибі знати, що нашого народа з ріж-
них стаїв і сторін зіткалось чимало. Самих
лент руских, які тутешній уряд парохіяльний
продавав по 40 сот., було 2.000 і їх вже дру-
гої дня не стало, — значить, що число пущ-
ників перейшло 2.000. Часопис Reichspost по-
дав їх за 4.000.

Так отже реферати відложено на попо-
лудни. — З ударом 2. години — справді зі-
штов ся чимало людей і Екс. Епископ Чехов і^ч зайнагурував обради короткою
промовою, віддаючи провід зборів в руки о-
мітрапа Волошинського.

Перший реферат був про „послідовансі
Евхаристії в гр.-кат. обряді“. Читав згою, Гур-
гула altior. Призначена треба, що річ була
своєні оброблена і щобі ємо критикувати,
треба бути спеціалістом в обряді, однак тема
о так широкім заложенню потягнула за собою
і велику скількість цитатів як зі Служб
Божих, так і з інших церковних книг, що слу-
чачі були наражені на пробу терпеливості із за-
точкою мертвої обрядовости, яку прелегент силу-

вався піднести до тої степені кажучи, що
руський обряд стоїть виспе від латинського
тим, що навіть в Римі в велику пятницю є
заказано виставлювати Н. Тайни на гробі Спа-
сителя, а у нас дозволено. При тім і мова,

котра деякими зворотами, вворованими на
„Галичині“ лишала багато до бажання, від-
ривала увагу слухачів від поглублення вибра-
ної теми.

Другий реферат читав о Петрушев-
ич про „Дбане съвященника про Евхаристію“. Представивши образово, як наш народ
сам розуміє конечність дбаня гро вищшу о-
красу Н. Т. Евхаристії, приходить до виснов-
ку, що съвященник при добрій волі зуміє зро-
зуміти шляхотні і естетичні пориви самого
народа і потрафить їх в дусі відповідаючим до-
стойнству св. Тайни ублагороднити і внести в
житі.

Третій реферат виголосив о. Садов-
ський про „Значеніє Н. Т. Евхаристії в жи-
ті християнина“. Він і згадав найперше, як
тому 6 літ в Ерусалимі зібраних наших про-
чан на гробі Спасителя жертвував їх і їх род-
ини Екс. Митрополит Спасителеві. Телер
віхали ся Русини знова віддати честь Ісусу
відомому в Н. Т. Евхаристії і перед цілим
съвітом і Єму себе і своїх пожертвувати.

В нинішніх часах люди не можуть роз-
уміти, як Христос може жити під видом
малої крушини хліба. Однак тому нема що
дивувати ся, бо хто хоче побачити Ісуса в
Н. Т. Евхаристії земськими очима — той мусить
остати сліпим — так, як осіліпнити мусить
кождий, хто хоче загнути ясноту онця. Що-
бі Бога видіти в Н. Т. Евхаристії, до того
треба мати живу віру в Бога. Ми почитаємо
утасного Бога, бо Він не міг нам таким обя-
вить ся, яким Він є незглубимим, необнятим
і великим. Він зникав ся до виду хліба і
вина, щоби нам бути як найбільше приступ-
ним. І нашим обовязком є зближити ся до
того Бога утасного, котрий як найбільше ба-
жав, щоби ми до него зближили ся, кажучи:
„Прийті до мене всі — прийті і пийте...
прийті і єхте“.

Св. Йоан Золотоустий відповідає на пи-
тання: Чи знаєш, хто ти є, коли приймеш св.
причастіє? — словами „Бози єсте, бо Бога імі-
єте в серцях ваших“.

Стара легенда, що одного разу, коли
Пр. Діва Марія була в Геліополі, стрінула одну
препелану жінку і забажала від неї напити
сія води. — Жінка взяла на свої руки малень-
кого Ісуса, а Марії подала збанок з водою.

Прекрасне лице Ісуса так приманило до себе
зір тій невісти, що она ціла погнула в тій
красі маленької Дитини, а коли вернула до-
мів, не могла розпізнати свого лиця — оно
стало красне і яскінче, як лицє Ісуса. Ось так
із нами зробить Той Ісус утасний в Н. Т. Евхаристії. Ми уподобимо ся до Него, коли
все часто будем Его принимати в св. прича-
стию. Ми мусимо старати ся все бути з І-
сусом. То даст нам і досконалість, в почутку спо-
кою душі і лагідності, то жити надприродне
дасть нам і свої овочі, надприродну ласку.

Св. Панталеймон побачивши раз мерця,
так перестрашив ся, що нігде не міг найти
місця, де би не було смерти. Оден старий
чоловік спровадив его на гору Атос, де мали
жити монахи, що ніколи не вмирали. Він там
і пішов і там почув тій відвічні слова: „Я-
дий мою плоть і шай мою кров и мат живот
вічний“. Оттак і ми все жити будемо, коли
лучитись мем з тим істочником жизни Ісусом
Христом утасним в Н. Т. Евхаристії.

На тім замкнено читані рефератів в че-
твер. O. O. F.

*
Другі торжественні збори Евхаристийного кон-
гресу.

В четвервечер відбулися другі тор-
жественні збори Евхаристийного конгресу в
великанській ротунді в прияві архієпископа, на-
слідника престола, Франца Фердинанда, котрий в заступстві цісаря був аж до
кінця зборів. Прихід архієпископа іого подруги
К. Гогенберг повітали зібрані гримки-
ми, певмовкаючими окликами: Hoch, eviva,
слава, eljen, а на ликах всіх учасників різ-

Ант. П. Чехов.

Зеркало.

(Конець).

Неллі відчуває, що говорить обидну і не-
ласлужену лож але для спасення мужа она
спосібна забути і логіку і також і співчут-
ти до людей.. У відчовід на її погрозу доктор
з жадобою випивав склянку холодної води..
Неллі починає знов благати, взвивати до спів-
чуття як яка остання жебрачка.. Вкінці до-
ктор уступає. Він піднимав ся поволі, тяжко
віддає, стогне і шукає за своїм сурдуком.

— Ось він, сурдук, — помагає єму Нел-
лі. Дозвольте, я єго на вас надягну.. Ось так..
Ідемо. Я вам заплачу.. ціле життя буду вда-
чна..

Але що за мука! Надягнувши сурдук,
доктор знов кладе ся. Неллі підносить єго і
веде до передної кімнати.. Тут довга і то-
мляча тяганина з кальшами, шубою.. Про-
пала шапка.. Але ось, вкінці, Неллі сидить в
в еквіпажі. Біля неї доктор. Тешер остас ще
переїхати сорок верств і в її мужа буде лі-
карська поміч. Над землею висить туман; те-
мно, безпросвітно темно. Дус холодний зи-
мовий вітер. Під колесами замерзлі груди.
Візник що хвиля став і роздумує, якою до-
горою їхати..

Неллі і доктор мовчать цілу дорогу. Їх

трясе цілу дорогу, але они не чують ані хо-
лоду, ані потрясень.

— Гони! Гони! — просить Неллі ві-
зника.

Около п'ятої години рана віжджають за-
мучених коней на подвір'я. Неллі бачить знакомі
ворота, колодязь з журавлем, довгий ряд
стасів і будинків. Вкінці ова дома.

— Заждіть, я зараз — говорить она
Степан Лукичеві, садачи єго на канапу

— Загрійті ся, а я піду, погляну, що з ним.

Коли вернула через хвілю, застала Нел-
лі доктора, як лежав. Він лежить на канапі
і єось бормоче.

— Прошу, доктор.. Доктор!

— А? Спитайте у Домні.. — бормоче
Степан Лукич.

— Що?

— На візді говорили.. Власов говорив..

— Кого? Що?

— Неллі бачить, на свій великий переляк,
що в доктора таке саме маячене, як у її мужа.
Що робити?

— До лікаря земства! — рішає она.

Після сего слідують знов потемки, різ-
кий, холодний вітер, замерзлі груди землі.
Страдає она і душою і тілом, і щоби запла-
тити за ті терпіння у природи-звідниці нема
ніяких засобів, піякіх обманів..

— Я видить она дальше на сірі

вих народностій маливало ся вдоволене, що бачили на чолі зборів наслідника престола і численних членів цісарського Дому. З почуваннями католицької віри зединилися тут почування вірності і преданності Найдостойнішому Габсбурському Дому і монархії, в яких можна бачити тривку звязку всіх народів монархії. Але до кульмінаційної точки дійшла та патріотична виява представників різних народів монархії, коли ректор о. Карло Андляв промову свою „Про Найсв. Евхаристію і Габсбургский Дім“ закінчив отсими словами:

„Тобі, улюбленій Цісарю, складаємо подяку за всяке евхаристичне діло в часі цілого Твоєго володарства; дякуємо за сей добрий приклад, котрий Ти дав в 1852. р., коли священник поспішав з Найсв. Тайнами до хорого (цісар на зустрічі висів з повозу і прикладну на улиці), Тобі дякуємо за кожну участь в поході на Боже Тіло, Тобі дякуємо, що із Найдост. Домом вірним традиції Габсбургські, причиняєш ся до съвітності світського Евхаристичного торжества. (Гучні оплески). Нині Ти з цілим Домом, з дітьми і внуками приступив до Св. Причастя (невмовкаючі оплески), а ми прикладнули також при Св. Причастію і були з Тобою єдино! (одушевлені оклики і оплески).

„І, любими Монархо, ніяка вечера не зробить съвітлішим вечера Твоєго життя, як мирні луці евхаристичного союза, коли оно в дені великого сакраментального поклону на воротах Твоєго Двора, благословляючи склонитися над Твоєю вітцівською головою і над усіма нами, Твоїми дітьми, котрих серця будуть тоді перенесені лише одним бажанем: Eucharistia—Austriae vita! (грімкі оплески і невмовкаючі оклики). Габсбургский Дім остане сею ясною зорею, що стояла із заповітом щастя над Твоєю колискою, Твоим огнищем, Твоїм таїзмом Тіло Христово! Ся зоря і нині поведе через ніч до побіди!“

Після того заспівала одна група народностій гімн „Бже буди, покровитель“, а вся многотисячна громада зединилася в тім съвітлім хорі, котрого закінченем були знов громкі невмовкаючі оплески і оклики.

На початку зборів ухвалено також і вислано телеграму з висловами преданності і просльбою о апостольське благословене до Св. Отця Пія X, а збори приняли відчитаний зміст телеграми в одушевленем.

Слідували відтак реферати: радника національного Бугата про славного черві-каноніка о. Марка Авіяно, котрий відправив так важну роль в часі відсічі Відня. Генеральний вікарій Райнера (з Мільвоке, в півн. Америці) виголосив реферат про Тридентийский собор, а звіт о. Андляв про Найсв. Евхаристію і Габсбургский Дім. Катедроповідник др. Дондерс з Монастира (Вестфалія) говорив на важну суспільну тему „Про земський і небесний хліб робітника.“

Предсідник зборів, епископ Гайлін, подякував опісля звітникам і участникам зборів і заклав нараду. Після того архієпископ Франц Фердинанд розмовляв ще з деякими визначнішими личностями а особливо дякував звітникам за їх дуже цінні реферати.

Крім того відбувалися секційні наради про Найсв. Евхаристію в творах штуки пластичної, в музиці, про музику в Богослуженні і єї оживлене та розвиток, про внутрішнє життя католицьких товариств, про печать на услугах Найсв. Евхаристії, про аскезу (для духовних) і про дбалість о молодіж, про зворот духовних питомців до Евхаристії, про значене Евхаристії в католицькому вихованні і богоугодні вищих.

Порушено там дуже много велими важливими досяглими справами, а верно, котре тут засяло на католицькій ниві, видаста неперечно богаті плоди. Рамці нашої часописи, на жаль, за тісні, щоби могли помістити докладний звіт усіх тих нарад, в яких повинно би користати не тілько наше руско-католицьке духовельство, але й уса наша суспільність і бодай потроха зближити ся до того оживлення християнським католицьким духом наших верств суспільних, як се в у інших народів.

В четвер відправлено в церкві св. Варвари молебен, відтак виголосив проповідь Г. Е. Митрополит, а потім епископом із. Пр. М. Б. Удка.

В пятницю відправив Преосв. Еп.

др. Хомишн архієр. Службу Божу, а вічер відправлено молебен, почім Преосв. др. Хомишн виголосив проповідь.

Печатана і розповсюдена серед руских учасників програма рускої конгресної секції їде точка за точкою в повному порядку — завдяки ємності покликаних до того кругів і заходів о. завідателя тутешнього прихода. Шодені архієрейські богослужіння серед прекрасного співу в приходській церкві св. Варвари, яку на час конгреса відновлено і дуже гарно прикрашено цвітами і гірляндами, — дальше образи, молебні та величні поучні проповіді з усіх наших Владик — стягають наших конгресників з усіх усюдів величезної столиці, де найшли свою домівку. На жаль не велика наша церква не в силі помістити такого здвигу вірних і многі розходяться по інших Божих Храмах. А вже найбільшою точкою рускої програми становити ме завтраша (суботніна) соборна архієрейна Служба Божа, яку відправлять усі наши Владики у великих церквях Am Hof. Тут доперва виступить велич нашого обряду в повному своєму съвітлі.

Аби тільки сприяла погода. Покищо дощ лив мов з цебра і та непогода відбиває ся і на настрою учасників та при утомі з далекої дороги і при яких може недогідностях побуту на чужині родить у деяких певне невдоволене.

Очевидно помітне се хиба у одиць, але годі кого небудь за якіс може слабші сторони у виконаню цілого плану винити. Вже саме розмірно велике число учасників, чималі трудноти з їх приміщенем та прожитком на чужині, а особливо недостача постійного досьвіду в таких ділах у Комітета та в учасників самих що й до того не знають німецької мови — все те з іншими велими скомплікованими обставинами такого здвигу на чужині накоплює часами для одиць прямо неодолимі перепони і так лучалося подекуди і дещо, чого не бажало ся, та одиць сям і там невдоволена. Однаке годі, бо і тутешній віденський осередній комітет, зложений з проворних Німців, більше досьвідних у таких масових працах, таки хвилями уставав у своїй справності і бували застої в полагоді конгресних орудок. Не диво — бо і він уладжував вперше конгрес, а тим менше досьвіду мали комітети наші. Тому для загального успіха сего великого діла, аби не затирати моральної удачі, треба часами хоч-нечох пожертвувати вимоги личної вигоди одиць. Се за великий масовий здвиг, аби все було як в години, без ніяких слабших сторінок чи й промахів. Другий раз — очевидно за досьвідом буде лішнє, а тепер не яло ся осуджувати ширі нації і величезні заходи наших епархіальних комітетів ласкавіше і побажливіше. Во на тепер мусимо вести ся слушною вирозуміlostю і зважати чималі трудності і брак досьвіду.

В четвер 12. с. м. зібралися члени віденської української колії — по конгресних рефератах і обрадах у св. Варвари — о 12. годині в просторім помешканні нашого прихода при I. Wollzeile 32, на прошеній галевій обід, яким тутешні рускі поселенці за почином і заходом о. радн. дра Амвросія Редкевича рішили почтити присутніх на конгресі наших Впр. Владик, Екцц. Митрополита Андрея, Екцц. еп. Константина, Преосв. Григорія і Пр. еп. поміната о. д-ра Будку. Поруч тих достойних Лиць заслі при уставлених в підкову столах со. митрати: Фадієвич, Волошинський і Литвинович, патрон. ком. р. др. Грасимович, з визначних духовників: оо. ректор др. Бодян, віце-ректор др. Яремко, Паньківський, др. Лакота і пр. зі съвітскими радниками Двора Доцьницьким, Карапович і Менцинським, редактор др. О. Кулаковським, майор Устянович — всіх разом 22 осіб.

Серед одушевленого тою хвилю настрою учасників, яким при так проплатити нагоді всесвітнім Евхаристичного конгреса довелося поїздити на чужині Наших Достойних Князів Церкви, промовив о. завідатель прихода радн. др. Редкевич на привіт і в честь До стойних Гостей, а Е. Е. Митрополит Андрей одзвінів в подяку для віденських Руспанії.

Наші земляки у Відні дали при тій годі доказ, як високо цінують і почитают

своїх Достойних Князів Церкви, а Владики нами цісарського Дому і цілій похід удалися Руси могли з вдоволенем помітити крім синської привязаності до нашої Церкви і цілу преданість та глибоку пошану для Іх, догохів пілі галицькі Руси Осіб.

Той, небувалий на чужині празник остане на все в мілії памяті всіх учасників та віденської української колії.

Коло 3. год. по полуночі розійшлися учасники пира з гостинного приходства, аби обрати дальшу участь в засіданнях і обрадах на приготовані конгресні теми.

Др. Ол. К.

Останні телеграми з Відня доносять:

Оноді перед полуночю відбулося в Ротунді в присутності поверх 20.000 учасників кінцеве торжество засідання конгреса, на яке в дуже великім числом прибула цісарська родина. Явився також архієпископ Карло Франц Йосиф з архієпископом Зитою, котрі що й відпустили з Коломиї.

Нарадам проводив епископ Намура др. Гайлін. Як головний звітник виступив пралат др. Баумгартен. Предложив він резолюції, приняті секціями, між іншими резолюцію, висказуючу подяку Св. Отцю за рішення в справі Св. Причастя. Дальше згадуючи про непогоду під час конгреса, сказав, що учасники конгреса не зібралися та для розкоши і радо зносять ту жертву з присвяності побуту, бо сего конгреса не можна мірити мірою інших уладжень. Учасники були приготовані на терпіння і покірво зносять непогоду.

Коли забрав голос кардинал Россум, зібрані піднялися з своїх місць. Заявив він, що представив Папі величавий перебіг конгреса, відтак дякував цісареві і Дворові і всім учасникам за приготування і участь в конгресі і скінчив словами, що окликови „Los von Rom“ належать приставити „Do Rymu!“ Для народів Австроїї Тайна св. Евхаристії остане съвітлом щастя. (Грімкі оплески).

Вкінці епископ Гайлін повідомив, що найближший конгрес відбудеться в 1913. р. на острові Мальті. Відтак о. Гайлін подякував іменем конгреса кардиналові Россумові, після чого на закінчення відспівовано у всіх мовах „Боже Великий!...“ а відтак австрійським гімном.

На закінчення останнього дня Евхаристичного конгреса відбулося приняття на цісарськім дворі, на яке прибули князі Церкви іншими учасників конгреса і двірських і державних достойників. Приняте мало съвітливий перебіг. Цісар відбув протягом години „cercle“ і розмовляв з многими князями Церкви, між іншими з місцем трополитом гр. Шептицким.

Мимо зливного дощу відбула ся вчера перед полуночю по pontificalnem Богослужінню в катедрі св. Стефана процесія з Найсв. Дарами, як закінчене торжество Евхаристичного конгреса.

Від ранніх многотисячна товта занимала за військовим дворядом цілу 2-кілометрову дорогу від катедри св. Стефана через Ringstrasse до зовнішньої брами Замку.

Серед гоному дзвонів рушила процесія о год. 11:30 з катедри. За галевим повозом, запряженим в 8 коней, в котрим сиділи кардинал ван Россум і кардинал Нагль з Найсв. Тайна, іхав другий 8-кіпний повіз з цісарем і наслідником престола. В інших галевих повозах іхали архієпископи. Перед походом іхала верхом прибічна гвардія, за нею також верхом тайні редніки, та власних парадних повозах кардинали і епископи. Похід замикала знова гвардія.

На площі Марії Тереси і на „Heldenplatz“ біля тисячної публіки, яка зібралася на трибунах і резервових місцях, ждали на прибуття походу представників різьких народів з цілі монархії в різких народних строях, як також все тутешнє духовенство і прибуле з країв із заграниці з мілітівством церковних хоругов, студентські стоваришення в повнім строю, корпорації і т. д.

Публіка ішла з походом з відкритою головою і зладила цісареві одушевлені овациї, котрі досягли вершина, коли похід війшов віншною брамою Замку і через Heldenplatz на подвір'я цісарського замку. Публіка віддала честь Найсв. Тайні Евхаристії, після чого рознеслися на невмовкаючі оклики по просторій переповнений людьми площа, зі всіх сторін маюно хустинками. Члени цісарського Дому прилучилися коло „брами Швайцарів“ до походу. Кардинал Россум, а за ним цісар з чле-

нами цісарського Дому і цілій похід удалися до фарної церкви Замку, де зложено Найсв. Дари. Відтак відправлено богослужіння, яке скінчилося уділенем апостольського благословення.

З польсько-руського лябринту.

(V.) Австрійська конституція признала Руїнів народом відрубним і загварантувала їх мові певні права.

Русини можуть нею користуватися в відносинах з адміністрацією і судівництвом. Власти на подання внесені в тій мові мають в тій самій мові відповідати. Ріжні розпорядки і урядові приписи оголошенні в також в руській мові. Корона і австрійський уряд уважаючи Руїнів відрубним народом, уважають відповідно до того зовсім слушно й послів, що признають ся до руської народності, як одніх представителів тій народності. І вількі статі „Gazet-i Nar odow-ol“, ні ревельяції проф. Здзяховського і інших, ні „artykuły“ звісного Грабского в „Slow-i polsk-im“ не змінять сеї постанови, яка прецінь не є припадковою, але узасаденою на певних підставах. В жадній державі, в жаднім краю нема людів так легкодушних, котрі би на злість якомусь населеню, готові бути зачислiti єго до народності чужої, на якій опирається державна сила могучого і ворожого сусіда, тому лише, що сусід сей собі того бажає і що маючи в тім населеню платних агентів, звісно перекупством в тім населеню приклонників.

Отже ані австрійський уряд, ані Корона не усلاхують подільських мальконтентів з клюцем „centrum“, ані навіть народних демократів з екс міністром Гломбінським на чолі і не будуть переговорювати з москофілами, та уважати їх на рівні народними представителями. Тож Руїні не на те вироблювали свою мову, не на те бороли ся о її права, не в т

оком в діл, на ліво, і помічаю круту черту бережка, яке відділяє острів сузу від моря. Мені здається, що лечу нерівно, збочую все на право, мимо напряму, який я вибрав і в якому лечу. Моя машина робить 115 км/год, на годину і я є вже на висоті 4000 метрів, але все збочую; се вітер здуває мій літак, гонячи з більшою швидкістю чим мої 115 км/год! Однакож не чую майже его подуву, так одностайно і так спокійно мене несе. Завдяки отворам, які я казав поробити на крилах літака, можу бачати від часу до часу зелено-жовту мозаїку нормандського побережа. Слухаю і чую, що мотор слабне, отже доливаю бензин, а голос пропелера набирає відразу чистішого тону. Мимо теплого убрания відчуваю поволи зимно і ослаблені. Притикаю до уст кашкузову руру від фляшки з киснем і числю рівночасно торт мотора. Мимо сего підношу ся щораз повільніше і з більшим опором до 4.600 метрів. Отже тепер осягнув я висоту мою останнього рекорда! Маю враження, що починаю збочувати, що посуюсь лише поземо.. зачинаю опадти. Гляжу на барометр: вказівка летить в діл, а при тім на лахо починає недоставати мені кисня... Мотор знова кружить. За хвилю, все поправляє ся, вказівка підноситься до 4.800 м! Я є тепер на висоті Mont-Blanc! Останній віддих кисня... Неначе загінтований, я віплив свій взір у вказівку, віддалену ледви о два міліметри від бажаних 5000 метрів. Я нашов лучший ток воздуха і зібрах всі свої сили, ціле свое ество в одну точку, в одно огніще, напружене до останньої межі волі. Я зробив все, на що могло дозволити мій досвід і аппарат, щоби лише взнається ся висхе. Дивлю ся вказівка знова підноситься ся, а віддах стає щораз труднішим. 5000 метрів! Вже їх маю! Лечу дальше, се мені не вистарчає, бажаю висхе! Нечайно почув я тріск в моторі і чую сильне потрясення! Мотор іде, але кидас цілим літаком. В одній хвилі задержую его і починаю спускати ся, совгаючи ся на крилах, в шрубових, лагідних закрутках. Пропелер обертає ся щораз вільніше, але кождий оберт потрясає так напрасно літаком, що роблю все, щоби звільнити ліпше спадане і забезпечити крила. Вже не сумніваю ся, що щось зломилося. Небавком пропелер стас, устають також потрясения. Лише в ухах свищі вітер, тим сильніше, чим скоріше зближаю ся до землі, від якої ділять ще мене 4.000 метрів. Чую однак і я найсильніше пересвідчений, що небезпека вже минула, і що все добре скінчиться. Нерви успокоються, починаю шукати оком землі і пробивши на висоті 1500 м. вал хмар, задержую свій зір на красній, рівній поляні. Починаю бути веселим, лише шум в ухах стає ся прямо не до відернання. Маю тепер вітер проти себе, отже починаю спадати мов куля! Ще кілька секунд шаленої їзди і опадаю лагідним захватом на землю. В сей спосіб — кінчить Гаррос — здобув я рекорд!"

Оповістки.

— Програма отворення вистави домашнього премислу в Коломиї дня 21. вересня 1912.

1) О 9. год. рано торжественна Служба Божа.

2) По Богослуженню слюб гуцульської пари „молодих“ в Космача з оригінальними звичаями Гуцульщини при участі численної весільної дружини.

3) Поях в церкви на площа вистави.

4) Торжественне отворення вистави.

5) Сцени з гуцульського життя і їх весільні обряди (на виставовій площи).

6) Оглядання вистави.

7) Вечером комерс.

Вступ на виставу 1 К, для селян, міщан, військових низше фельдфебля і пікільної молодіжі 60 сот.

Всіх інформацій дотичних вистави, мешканці і продажі білетів на комерс в ціні 6 К уділяється в льокалю вистави.

Комітет.

— Із станіславівської єпархії. На місце о. дра Ів. Фіґоля, іменованого катехитом гімназії в Станіславові, став адміністратором парохії в Коломиї о. Лозинський, катехит тамошньої виділ. школи женської.

— Іменовані. Цісар іменував радників скарбу Юл. Жолтанецького, Евг. Комана, Т. Ісааковича, З. Бартушевського, д-ра Ю. Чириянського і приділеного до міністерства скарбу радників скарбу д-ра М. Немчевского старшинами радниками скарбу в окрузі краєвої дирекції скарбу у Львові.

Жаука, умілість і письменство.

— Географічний Атлас проф. д-ра Мирона Кордуби появився вже в книгарській розпродажі і містить 24 головних і 11 побічних карт з поясненнями автора. Се перший твір такого рода в українській шкільній літературі, перший атлас на українській мові. Видання отого атласу стояло чимало заходів, праці і коштів, але з призначенням треба сказати, що вдалося подати твір, який що до складу і технічного виконання стоїть на вижайні співчинських вимог наук. Добір карт і типографічного матеріалу приміщено зовсім до потреб української публіки, через що сей атлас укранинський не лише по формі але й по змісті. Замовлення приймає: Галицька накладня Я. Оренштайна в Коломиї. Ціна неоправленого примірника 2.20 К, в оправі 2.80 К.

Телеграми

з дня 16. вересня.

Віден (ТКБ). Предсідник кабінета гр. Штірік, повернувшись до здоровли, обявив вчера на основі найвищого уваження провід справ.

Віден (ТКБ). Одніді по полудні приняв цісар на окремі послухання міністра скарбу Залеського.

Віден. При кінці сего місяця збере ся під проводом предсідника посольської палати д-ра Сильвестра конвент севіорів на нараду над речицем отворення сесії парламенту. Як зачувати з посольських кругів, речинець сей буде означений імовірно на день 22. жовтня с. р.

Віден (ТКБ). „Wiener Ztg“ оголосив відлучне письмо цісаря до гр. Берхтолда і предсідника міністрів д-ра Лукача в справі скликання угроцької делегації на день 26. вересня.

Прага (ТКБ). Похорон Врхліцького відбувся при численній співучасти публіки. Міністр просив заступав в похороні шеф секції Цвіклінські.

Рим (Ар. Стеф.). Командант овладного корпуса в Киринайці ген. Бріколль, перевірючий тепер в Дерні, телеграфує під датою 14. с. м.: Нині рано заняв ген. Райсолі сильне місце, яке запевняє власть над округом Каєрель Лебен і дорогою до Сіді Азіє. По італійській стороні згинули 3 жовніри, а 10 було ранених.

Чижево (ломжинська губ.). Прибув тут цар, щоби взяти участь в маневрах військ варшавського округа.

Господарські, промислові і торговельні вісти.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжів і продуктів у Львові

від 9. до 15. вересня 1912.

за 50 кг.

Пшениця	10.40—10.70	К
Жито	8.50—9.00	К
Ячмінь броварний	9.00—9.70	К
Ячмінь на пашу	8.25—8.50	К
Овес	9.00—9.50	К
Кукурудза	0.00—0.00	К
Гречка	0.00—0.00	К
Горох до вареня	12.50—14.00	К
Горох на пашу	0.00—0.00	К
Бобиця	8.50—9.00	К
Конюшини червона	70—80	К
Конюшини біла	91—110	К
Конюшини шведська	0.00—0.00	К
Тім'ята	0.00—0.00	К
Ріпак зимовий	15.70—16.00	К
Насінє коноплі	0.00—0.00	К
Хміль старий	0.00—0.00	К
Хміль новий	80—100	К

— Конкурс Товариства „Прόστιβά“ на приняття до господарської школи в Миловані. Щоб підвищити рівень загального образовання наших селян та підготувати їх до умілого ведення сільського господарства, рішив Головний Відділ Товариства „Прόστιві“ на внесені комісії економічної сеї зими уладити пятьмісячний курс для селян в нововибудованій господарській школі в Миловані.

Наука зачне ся 5. листопада і тривати місяць до кінця марта.

Побіч чисто фахових наук рільничих та

злучених з ними наук природничих і економічних подавані будуть в школі відомості загальної освіти, також пожарництво, руханка, спів.

Наука безплатна. Першеньство приняття мають члена Товариства „Прόστιві“. Учасники курсу мешкають безплатно в школі а хардістують по цінах власного кошту 20 корон місячно.

Услівія приняття: Правильний розвій умов, добрий стан здоровля, укінчений 18 рік життя, укінчена народна школа.

Зголошення на курс треба надсилати на руки філії Тов. „Прόστιві“ до 10. жовтня, а філії по ствердженю, що петент працює при господарстві та заслугує на приняття до школи — відошлють зголошення найпізніше до 20. жовтня с. р. до дирекції господарської школи в Миловані, пошта Стриганці к. Єзуполя.

За Головний Відділ Товариства „Прόσտіві“.

I. Кивелюк

голова.

Dr. Іван Брик

секретар.

A. Гарасевич

provідник комісії.

R. Залозецький

секретар.

442(12)

БЮРО ТЕХНІЧНЕ архітектора ВАСИЛЯ НАГІРНОГО у ЛЬВОВІ, Ринок 36 (дім „Народної Торговлі“) згл. ул. На складці 3, виготовляє пляни і копії описи на будівлі церков, домів парохіальних, народних домів, читалень і прочі будівлі.

442(12)

Асекуруйте своє майно від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекурувати ся від огню, щоби на слічай пожежі не понести страти, бо достаток одиниць то добрі бути цілого народу.

Кождий Русин повинен асекурувати ся тільки в рускім товаристві взаємних обезпечені

„Дністер“

Нема жадного іншого руского товариства асекураційного, тільки один

„Дністер“

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпечення селянських будинків, „Дністер“ звертає кождorічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 виносить збор 10%.

„Дністер“ оцінює та виплачує школи по огні скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителів.

„Дністер“ дав підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „Дністрі“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаємного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінця 1911 року 3.353.305 корон.

„Дністер“ приємне обезпечення на життє у всіх догідних комбінаціях (на дожиті, посмертні капіталі, посаги, ренти).

В „Дністрі“ можна обезпечити від крадіння з вломом движимості всякої роди, а товариства кредитові готівка, цінні папери і векселі за дешевою оплатою

тою премією.

<p